

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

Aktuální vývoj v eurozóně v týdnu od 6.2. do 10.2.2012

Ing. Marcela Cupalová, Ph.D.

únor 2012

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

6. 2. 2012 zveřejnil Eurostat ekonomická data o veřejném dluhu eurozóny a EU za třetí čtvrtletí 2011. Podle zveřejněných dat činil veřejný dluh eurozóny 87,4 % celkového HDP eurozóny, což je vůči druhému čtvrtletí mírný pokles. V rámci EU 27 ovšem veřejný dluh naopak vzrostl, a sice z 81,7 % na 82,2 % HDP. V porovnání se třetím čtvrtletím 2010 vzrostl poměr zadlužení k HDP jak v eurozóně (z 83,2 % na 87,4 %), tak i v EU 27 (z 78,5 % na 82,2 %). Nejvyšší zadlužení ve vztahu k HDP vykazalo Řecko (159,1 %), Itálie (119,6 %), Portugalsko (110,1 %) a Irsko (104,9 %), nejnižší Estonsko (6,1 %), Bulharsko (15 %) a Lucembursko (18,5 %).¹

6. 2. 2012 navrhl francouzský prezident N. Sarkozy po jednání s německou kancléřkou A. Merkelovou, aby část záchranných fondů pro Řecko byla ukládána do určité formy „svěřeneckého fondu“, který by zajistil, že Řecko bude své dluhy splácet. Kancléřka A. Merkelová vyjádřila podporu tomuto návrhu s tím, že „takové uspořádání zajistí, že prostředky budou dostupné na dlouhodobé bázi“.²

7. 2. 2012 propukla v Řecku čtyřiaadvacetihodinová generální stávká, která byla zorganizována předchozí den dvěma hlavními odborovými svazy ve veřejné a soukromé sféře. Stávká byla protestem proti nové řadě úsporných opatření, která po zemi požadují její věřitelé.³ Nová úsporná opatření totiž zahrnují kromě jiného také snížení mezd i propuštění 15 000 státních zaměstnanců. Stávkou byla zablokována činnost ministerstev, státních podniků, stejně jako provoz veřejné dopravy. V centru Athén se sešlo zhruba 4000 stávkujících. Úsporná opatření již pouze v tomto roce zrušila 15 000 míst ve veřejné správě. Do roku 2015 by mělo být propuštěno dokonce 150 000 státních úředníků. Snižovány mají být také mzdy, vedlejší mzdové náklady a důchody.⁴

7. 2. 2012 připustila viceprezidentka Evropské komise N. Kroesová v rozhovoru pro média, že je ve hře varianta, podle níž by Řecko mohlo opustit eurozónu, a že by tento krok „nebyl žádnou katastrofou“. Dosud trvala Evropská komise jednotně na tvrzení, že odchod Řecka z eurozóny nepřichází v úvahu. Již 6. 2. ovšem informovala řecká komisařka pro námořní záležitosti a rybolov Maria Damanaki o plánech Řecka vystoupit z měnové unie. Lídr euroskupiny J. C. Juncker zase připustil možnost bankrotu Řecka v březnu tohoto roku, pokud

¹ Europolitics: Public debt down in eurozone, up in EU, 7.2.2012, N. 4358, s. 8

² Europolitics: Athens under guardianship?, 7.2.2012, N. 4358, s. 8

³ Europolitics: Echoes of the crisis, 8.2.2012, N. 4359, s.5

⁴ Spiegelonline: Griechen rebellieren gegen Spardiktat, 7.2.2012, <http://www.spiegel.de/wirtschaft/soziales/0,1518,813704,00.html>

Aktuální vývoj v eurozóně v týdnu od 6.2. do 10.2.2012

nebudou provedeny přesvědčivé reformy a vyjednávání s mezinárodními věřiteli bude zablokované.⁵

9. 2. 2012 oznámila Evropská centrální banka (ECB), že ponechává hlavní úrokovou sazbu na úrovni 1 %. Prezident ECB M. Draghi zároveň varoval, že inflace pravděpodobně zůstane v nadcházejících měsících vysoká, a sice nad limitem, který si stanovila ECB na úrovni 2 %.⁶ Tímto rozhodnutím zklamala ECB politické představitele ze Španělska, Francie a Itálie, kteří doufali, že úrokové sazby sníží, aby ulevila jejich dluhové zátěži a snížila riziko dalšího zhoršení ratingového hodnocení. Ve snížení úrokové sazby ECB doufaly přirozeně také země, které již čerpají záchranné fondy EU, tj. Řecko, Portugalsko a Irsko.⁷ ECB zároveň oznámila, že zvažuje poskytnutí nové podpory krizi zasaženému Řecku, a sice tak, že by se vzdala části zisků z jí držených řeckých dluhopisů.⁸ ECB nesmí přímo financovat vlády (přímé monetární financování jí zakazují Smlouvy). Podle prezidenta ECB M. Draghiho ovšem může poskytnout část svých zisků členským zemím jako část „kapitálového klíče“. „Kapitálovým klíčem“ je myšlen příspěvek každé členské země ke kapitálové bázi ECB, stejně jako podíl na ziscích, kterých ECB dosáhne. Podle zpráv z tohoto týdne ECB zvažuje komplexní plán, kdy by vyměnila řecké dluhopisy za nižší než nominální hodnotu za dluhopisy vydávané EFSF a vrátila by je pak Řecku s dohodou, že je splatí za cenu placenou ECB. Jakákoli dohoda je ovšem přísně podmíněná přijetím tvrdých úsporných opatření. Tento plán ECB je součástí druhého záchranného balíčku.⁹

9. 2. 2012 zároveň ECB oznámila, želepší přístup menších bank k financování tím, že sníží požadavky na zajištění pro půjčky v Irsku, Španělsku, Francii, Itálii, na Kypru, v Rakousku a v Portugalsku. Opatření umožňuje bankám využít pro přístup k půjčkám ECB pohledávky vůči institucím veřejného sektoru a nebankovním společnostem, což podle dosavadních pravidel nebylo možné. Opatření následuje po bezprecedentním uvolnění 500 mld. EUR likvidity do bankovního systému eurozóny v minulém měsíci, které mělo odvrátit větší úvěrové selhání bank.¹⁰

⁵ Spiegelonline: EU-Kommissarin spekuliert über Euro-Austritt Griechenlands, 7.2.2012, <http://www.spiegel.de/wirtschaft/soziales/0,1518,813896,00.html>

⁶ Europolitics: ECB hints at involvement in Greek bailout, freezes rates, 10.2.2012, N. 4361, s. 8

⁷ Guardian: European central Bank leaves interest rate unchanged, 9.2.2012, <http://www.guardian.co.uk/business/2012/feb/09/european-central-bank-interest-rate-unchanged>

⁸ Guardian: European Central Bank hints it may forgo profits on its Greek bonds, 9.2.2012, <http://www.guardian.co.uk/business/2012/feb/09/european-central-bank-may-forgo-profits-greek-bonds>

⁹ Europolitics: ECB hints at involvement in Greek bailout, freezes rates, 10.2.2012, N. 4361, s. 8

¹⁰ Europolitics: ECB hints at involvement in Greek bailout, freezes rates, 10.2.2012, N. 4361, s. 8

Aktuální vývoj v eurozóně v týdnu od 6.2. do 10.2.2012

9. 2. 2012 oznámil řecký ministr financí E. Venizelos, že řecké politické strany odsouhlasily tvrdý úsporný plán a dohodly se na odpisu části dluhu se soukromými investory. Tato dohoda byla potvrzena také prezidentem Evropské centrální banky M. Draghim. Dosud však není jasné, zda dohoda přesvědčí ministry financí eurozóny, aby vyplatili Řecku další záchrannou půjčku. Vzhledem k tomu, že Řecko má 20. března splatit dluhopisy v hodnotě 14,4 mld. EUR, dohody o záchranné půjčce by bylo podle představitelů EU žádoucí dosáhnout do 15.2.2012.¹¹

9. 2. 2012 Evropská komise prodloužila pomocný program pro úvěrové instituce ve Španělsku o dalších šest měsíců. Jednalo se o reakci na přijetí rozsáhlé reformy španělského finančního systému, ke kterému došlo v minulých dnech. Tato opatření mají doplnit rozsáhlejší strukturální program posilování rezerv španělských bank tak, aby byla zkvalitněna jejich aktiva a zabráněno rizikům spojeným s jejich vystavením vlivu realitního trhu, který je od splasknutí bubliny v roce 2008 stále ve velmi špatné kondici. Za stejným účelem reforma usiluje také o fúze bank.¹²

10. 2. 2012 se rozhodli ministři financí eurozóny odložit rozhodnutí o záchranném balíčku pro Řecko na následující týden. Řecko se sice obecně přizpůsobilo požadavkům pro poskytnutí záchranného balíčku, ale ministři financí eurozóny, MMF a Komise žádají „konkrétní akce“. Vzhledem ke stavu řecké ekonomiky (v tomto roce je očekávaný pokles 5 % HDP) i narůstajícím sociálním nepokojům, však panují pochybnosti, zda vůbec mohou plánované záchranné prostředky ve výši 130 mld. EUR zachránit zhoršující se fiskální pozici země.¹³

---

¹¹ Europolitics: Greek deal done as Eurogroup gathers, 10.2.2012, N. 4361

¹² Europolitics: Extension of Spanish aid scheme approved, 10.2.2012, N. 4361, s. 6

¹³ Guardian: Greece bows to further austerity, but bailout delayed until next week, 10.2.2012, <http://www.guardian.co.uk/world/2012/feb/10/greece-bailout-sovereign-debt>